

**CENTAR ZA EKSPERIMENTALNO OBRAZOVANJE
(Sveučilište Leuven– Belgija)**

Kvaliteta predškolskog obrazovanja

**Dobrobit i uključenost djece kao
ključevi**

Dobrobit i uključenost: Kriteriji za kvalitetu na razini procesa

Definicija dobrobiti

Dobrobit je osobito stanje osjećaja

- koje može biti prepoznato kao zadovoljstvo, uživanje
- dok osoba...
  - izražava unutarnji mir i opuštena je
  - osjeća protok energije i zrači životnošću
  - iskazuje otvorenost prema okruženju, pristupačnost i prilagodljivost
- zato što:
  - situacija zadovoljava njegove/njezine osnovne potrebe
  - on/ona ima pozitivan koncept sebe samoga
  - je u kontaktu sa samim sobom
- rezultat svega navedenoga je osigurano emocionalno zdravlje

Definicija uključenosti

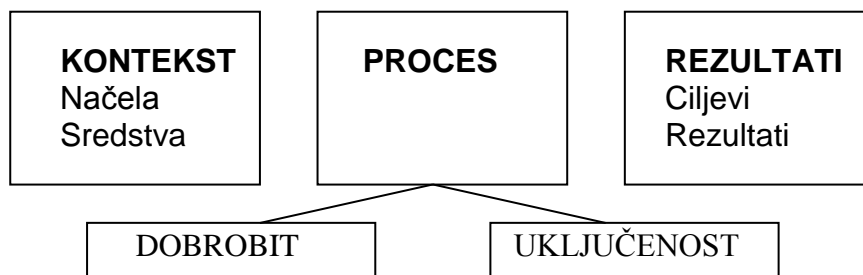
Uključenost je kvaliteta ljudske aktivnosti

- koja može biti prepoznata kroz koncentraciju i ustrajnost
- a obilježja su joj...
  - motivacija, interes i fascinacija
  - otvorenost za stimulanse i intenzivnu mentalnu aktivnost
  - duboko zadovoljstvo i jak protok energije
- koji su određeni:
  - istraživačkim nagonom
  - osnovnim shemama koje odražavaju aktualnu razinu razvoja
- rezultat čega je razvoj

‘Leuvenska skala uključenosti’

- Razina 1 Bez aktivnosti
- Razina 2 Prekinuta aktivnost
- Razina 3 Aktivnost bez intenziteta
- Razina 4 Aktivnost s intenzivnim trenucima
- Razina 5 Kontinuirana intenzivna aktivnost

Varijable procesa

Informacije za praksu:

Laevers, F., (Red.), (1994) **Leuvenska skala uključenosti za malu djecu. Priručnik i video.** Leuven: Centar za iskustveno učenje. (44 pp – 41 min.).
[Video za trening od 27 dijelova s cjelovitim opisima situacija i zbirkom komentara]

Deset 'akcijskih točaka'

Deset načina za unaprjeđenje dobrobiti i uključenosti

Deset akcijskih točaka

1. Razmjestite učionicu na način da ima atraktivne kutiće ili područja
2. Provjerite povezanost djelova i zamijenite neprivlačne materijale privlačnijima
3. Uvedite nove i nekonvencionalne materijale i aktivnosti
4. Promatrajte djecu, otkrijte njihove interese i pronađite aktivnosti koje će ih zadovoljiti
5. Podržite aktivnosti stimulirajući impulse i obogaćujući intervencije
6. Proširite mogućnosti za slobodnu inicijativu i podržite ih pravilima i dogovorom
7. Istražite odnose sa svakim djetetom kao i među djecom, te pokušajte poboljšati te odnose
8. Uvedite aktivnosti koje pomažu djeci da istraže svijet ponašanja, osjećaja i vrijednosti
9. Identificirajte djecu sa socijalano-emocionalnim problemima i osmislite intervencije koje ih podržavaju.
10. Identificirajte djecu s posebnim potrebama i osmislite poteze koji će potaknuti uključenost unutar problemskih područja.

Informacije za praksu:

Laevers, F. & Moons, J.(1997). **Unaprjeđenje dobrobiti i uključivanja djece. Upoznavanje s deset akcijskih točaka.** Leuven: Centar za iskustveno učenje. (31 min.)

[Video koji se temelji na više od 100 slajdova sa komentarima na engleskom jeziku.]

Usmjerenost na uključenost

AP 4: Otkrijte interese i ponudite aktivnosti

- bogato okruženje kao polazna točka
- pogled na svijet očima djece
- identificirajte što je djeci zaista značajno
- ponudite aktivnosti koje imaju tu komponentu
- pustite da jedna aktivnost proizlazi iz druge
- neka se istovremeno odvija više od jednog «projekta»

AP 5: Aktivnosti podrške sa stimulirajućim intervencijama

- prijedlog aktivnosti
- potpuna informacija prenesena na izazovan način
- otvoreni impulsi koji
  - vode prema akciji
  - vode prema komunikaciji
  - vode prema zaključivanju

[Dimenzija 1 PROMATRAČKI RASPORED STILA ODRASLIH]

AP 6: Stvortie otvoreni oblik organizacije

Utjecaj:

- najviša razina uključenosti
- bogatstvo: u svim razvojnim domenama
- različitost: sve razvojne razine
- razmještaj: istraživački nagon – osjećaj inicijative – kreativnost

Provedba:

- sloboda: što, kada, kako, koliko često, s kim...
- uklopiti u dnevni raspored kao okvir
- ne čitavo vrijeme
- podržano fleksibilnim pravilima i dogovorima
- proces učenja za djecu i odgajatelja
- ne ostajanje na vlastitom

Informacije za praksu:

Laevers, F., M. Bogaerts & J. Moons, J.(1997). **Iskustveno učenje i rad. Postavka za petogodišnjake.** Video & Priručnik. Leuven: Centar za iskustveno učenje. (77pp-23min)
[Video-impresije i vodič kroz analize sekvenci od stajališta stila odraslih, deset akcijskih točaka i razvojnih domena.]

Usmjerenost na emocionalnu dobrobit

Rad na emocijama s Kutijom punom osjećaja

FAZA 1

UVOĐENJE POJMOVA OSNOVNIH OSJEĆAJA

- 1 PRIČANJE PRIČE
- 2 IZRAŽAVANJE OSJEĆAJA
- 3 OGLEDALO I MASKE
- 4 NUĐENJE KNJIGA PRIČA
- 5 PRIČE NA KAZETAMA
- 6 'LUTKA' U PROTOKU VREMENA
- 7 IZAZIVANJE OSJEĆAJA

FAZA 2

PREPOZNAVANJE OSNOVNIH OSJEĆAJA

- 8 UVOĐENJE SLIKA S RAZLIČITIM SITUACIJAMA
- 9 SORTIRANJE OSJEĆAJA U POŠTANSKE SANDUČIĆE OSJEĆAJA
- 10 SORTIRANJE NA RADNE LISTOVE
- 11 IDEMO PO TO
- 12 INTERPRETIRANJE ILUSTRACIJA
- 13 SORTIRANJE KNJIGA S PRIČAMA
- 14 OSJEĆAJI U GLAZBI

FAZA 3

IZAŽAVANJE VLASTITIH OSJEĆAJA

- 15 MARIONETE
- 16 POVEZIVANJE SA STVARNIM ISKUSTVIMA
- 17 'KUĆA S LJEPILOM'
- 18 ODABIR I BOJANJE KOPIJA
- 19 ZAPISIVANJE DJEČJIH PRIČA
- 20 SLANJE I ČITANJE PISAMA
- 21 PREDSTAVLJANJE OSJEĆAJA U SLIKAMA
- 22 'MJERILO ZA OSJEĆAJE'

Utjecaj

- opreznost pri izražavanju osjećaja
- diferenciraniji rječnik
- izoštrena intuicija
- razvijenije sposobnosti preuzimanja uloga
- bolje suočavanje s bolnim iskustvima
- unutarnja smirenost

→ **MENTALNO ZDRAVLJE & SOCIJALNA KOMPETENCIJA**

Informacije za praksu:

Kutija puna osjeća. Set za igranje za djecu od 3 do 8. Leuven: Centar za iskustveno učenje. [Kutija s 4 plakata, 4 male kutije i 48 situacijskih slika, marioneta, priručnik sa serijom radnih listova koji se mogu kopirati]

Identificiranje i pomoć djeci s posebnim potrebama

Procesno-orijentiran sustav praćenja djece

- **Korak 1: Grupni skrining**
  - dobrobit
  - uključenost
- **Korak 2: Individualna opservacija i analiza**
  - dobrobit u 4 povezana domena
  - uključenost u različite vrste aktivnosti
- **Korak 3: Definiranje ciljeva intervencije**

Osobine

- **Primjenjivost**
  - zasniva se na već postojećim znanjima odgajatelja
- **Jednostavnost uvježbavanja**
  - nadovezuje se na intuiciju odgajatelja o kvaliteti u obrazovanju
- **Širok opseg:**
  - obuhvaća i kognitivni i emocionalni razvoj
- **Vrijednost:**
  - procjena rizika stagnacije u razvoju
- **Vođenje intervencija**
  - neposredni povrat informacija o mogućim intervencijama (povezno s kontekstom)

Informacije za praksu:

Laevers, F., Vandenbussche E., Kog, M. & Depondt, L. (1997). **Procesno-orijentiran sustav promatranja male djece**. Leuven: Centar za iskustveno učenje. (129pp.)
[Priručnik koji pokriva tri faze, od promatranja grupe do intervencija, s 8 obrazaca koji podržavaju cijeli proces i ideje za intervenciju]

Literatura

- Laevers, F. (1993). Deep level learning: an exemplary application on the area of physical knowledge. *European Early Childhood Research Journal*, 1, 53 - 68.
- Laevers, F. (1994). The innovative project Experiential Education and the definition of quality in education. In: Laevers F. (Ed.). *Defining and assessing quality in early childhood education*. Studia Paedagogica. Leuven, Leuven University Press, pp. 159-172.
- Laevers, F., (Red.), (1994) *The Leuven Involvement Scale for Young Children*. Manual and video. Experiential Education Series, No 1. Leuven: Centre for Experiential Education. (44 pp).
- Laevers, F., Early Childhood Education in Flanders, Belgium. In: Vejleskov H., (1994). *Early childhood care and education: 11 countries*. Dundee, CIDREE, pp. 21-34.
- Laevers, F. (1996). The concept of involvement and the Leuven Involvement Scale: an analysis of critical reflections. In: Laevers F. (Ed.) *An exploration of the concept of involvement as an indicator for quality in early childhood care and education*. (Cidree vol. 10.) Dundee: CIDREE, 59-72.
- Laevers, F., M. Bogaerts & J. Moons, J.(1997). *Experiential Education at Work. A setting with 5-year olds*. Video & Manual. Leuven: Centre for Experiential Education.
- Laevers, F., Vandenbussche E., Kog, M. & Depondt, L. (1997). *A process-oriented child monitoring system for young children*. Leuven: Centre for Experiential Education.
- Laevers, F. & Moons, J.(1997). *Enhancing well-being and involvement in children. An introduction in the ten action points*. Leuven: Centre for Experiential Education.
- Laevers, F. (1998). Understanding the world of objects and of people: Intuition as the core element of deep level learning. *International Journal of Educational Research*, 29 (1), 69-85.
- Laevers, F. & L. Verboven (2000). Gender related role patterns in pre-school settings. Can experiential education make the difference? *European Early Childhood Education Research Journal*. [Vol. 8, nr. 1].
- Laevers, F. (2000). Forward to basics! Deep-level-learning and the experiential approach. *Early Years*, 20-29.

Kontakt

Centre for Experiential Education
Prof. F. Laevers

Schapenstraat 2
B-3000 LEUVEN
BELGIUM

Tel.: +32 16 32 57 90

Fax: + 32 16 32 57 91

E-mail: ferre.laevers@ped.kuleuven.be

E-mail: cego@ped.kuleuven.ac.be